

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

ALAPITOTTA: JÓZAN MIKLÓS

székelykereszturi
özv. Csifó Salamonné
1943 február 2.

A kolozsvári Unitárius Nőszövetség elnöke, a több lelkész nemzedéket atyailag fölnevelő, néhai Csifó Salamon teológiai tanár özvegye, annyi árva, elhagyatott lélek pártfogója, a legszeretőbb szívű nők egyike távozott el sorainkból halálával. A halottas háznál, melyet hön szeretett fiával, Csifó-Nagy László egyházi titkárral, annyi gonddal és fáradsággal rendezett be kényelmes, meleg otthonná, — Szent-Iványi Sándor budapesti lelkész az alábbi búcsúszavakat mondotta el.

„Hogy tudjuk búcsúztatni Öt, mikor egész lelkünkkel, minden könnyünkkel marasztani vágyunk!

Hogy tudjuk utnak indítani innen, mikor nélküle értelmét látszik veszíteni ez a ház, melyet otthonná Ő varázsolt!

Hiszen egész életében a fészekrakók közé tartozott. Azok közé, akik ahol letelepednek, ott nem laknak, hanem élnek, nem bebútoroznak, hanem befölttenek, s akiknek egyszerű megjelenése is elég ahhoz, hogy a legridegebb környezet is barátságos otthonná váljék.

Ki tudná elfelejteni az Ő jóságos lényét, amint minden szükségét észre vesz, minden hiányt kipótol, mindenre gondol, semmit el nem felejt!

Hogy tudnók elfelejteni mindenkiért dobogó szívét, amint övének közvetlen körén túl is, kiáradó szeretettel s legyőzhetetlen fáradozással fut, szalad rokonok, ismerősök, elhagyottak és árvák dolgában egyaránt.

Hogy tudnám elfelejteni én is a sok „többi” közt csak ezt az egyet, ezt a váratlanul jött anyai

gondoskodást, mellyel a tengeren-túlról jött, idegen világból, idegen világba szakadt, előtte ismeretlen fiatal asszonyt egyedülvalóságából magához ölelte, hontalanból hazatérővé tette, s elhagyott anyja helyett anyjává lett élete fogytáig!

S most mégis ez a csupa jóság, ez a mindig szerető szív okoz fájdalmat nekünk. Az fakaszt szemünkből könnyet, akinek egész élete könnyek törlésében telt el. Távozásával most Ő maga rombolja össze ezt a fészket, amit pedig olyan nagy szeretettel és akaraterővel épített fel nemrég.

Egyszer már álltam így mellette, összeomlott fészkeinek romjai felett. Igaz, hogy akkor nem Őt sirattuk, — Ő siratott. Siratta azt a férfit, akivel első fészket rakta, akinek Ő volt mindene, s aki nélkül — úgy érezte — Őmaga nem lehet semmi. S akit mégis elszakított tőle a halál.

Fecskékről tudjuk, hogy lerombolt fészkek helyét kétségbeesett szárnycsapkodással újra és újra felkeresik. Régen áll már új, máshelyt rakott fészkek, de a lerombolt régihez mégis mindegyre visszatérnek. Ugy látszik, bűvös erejük van az első

fészkekben töltött időknél, magát a fészket leront-
hatják, de a boldog órák varázsa él tovább s nem
hagy feledni.

Vele is így volt. Először azt hittük: nem éli
túl. Később, idők multával, hogy itt közben új
fészket rakott, reméltük, hogy az első fészket, az
összeomlottat, már-már elfeledte. Most látjuk,
hogy mind a kétszer rosszul ítéltünk. Erősebb volt
benne a szeretet fia iránt, semhogy akkor még itt
hagyhatta volna, — s gyengébb volt a szíve, hogy-
sem ezt a két fészkek közötti halálos vergődést el-
bírtta volna.

Mert azt a régi fészket soha egy percig is el
nem feledte. Mikor láttuk naponként tett, kálvá-
riás útját a temetőbe, mikor hallottuk, hogy itthon
sem nyugoszik el, emlékek kísértő raját gyűjti
magaköré, s a helyrehozhatatlan miértjén gyötrő-
dik: tudtuk már, hogy szíve, mint a fészke rom-
jain vergődő madár, nyugtot nem talál, — amíg
új fészket nem rakhat ismét, azzal, akit párjával
rendelt az Isten.

S most elment. Higyjétek el, hogy fészket rak-
ni ment el most is, új fészket, a harmadikat és
együttal az utolsót: — túl a földi téreken, az örök-
kévalóság honában. Ott, ahol többé már egy fészkek
sem omlik össze, mert minden fészkek végleges és
örök. Ott, ahol már senki sem sír, senki sem dide-
reg, ahol nincsenek árvák és nincsenek hajléktala-
nok sem, akikre gondoskodó szívének ezerszer ál-

dott gondját kiterítse. Ott, ahol Isten hatalmas
tenyerében az egymásratalálás boldog pihegésével
ül meg minden fészkekre lelt madár.

Miért tartóztatnók hát vissza ebben a boldog
szárnyalásban? Tudnunk kell elfelejteni a magunk
veszteségét, hogy az Ő boldogsága teljessé legyen.
Ebből a házból hiányozni fog, s ez a fészkek hideg
lesz nélküle — egy ideig. De áll a fészkek, amit Ő
épített s azért épített, hogy ha majd Ő elmegy,
akkor is fészkek legyen, melegítsen, óvjon és erőssé
tegyen. S egyszer majd ismét benépesül ez a fé-
szkek, megtelik újra dallal, nevetéssel, tartalommal,
élettel, — hiszen azért fészkek. Vigasztaljon minket
ez a jövő s áldjuk az eltávozott, örök fészkekre
talált fészkeknek. Ámen".

Temetése február 4-ikén, csütörtökön folyt le
Kolozsvárt. A gyász háznál Szent-Iványi Sándor
budapesti vezető-lelkész, a régi kollégium ú. n.
„Hall-termében” Józán Miklós püspök, dr. Gelei
József egy. tanár, főgondnok, Vajna Lajosné, br.
Diószeghy Ilona és egy menekült diák, a sírnál
ismét Szent-Iványi Sándor búcsúztatták.

Fián, Csifó-Nagy László egyházi titkáron kí-
vül, kiterjedt rokonság gyászolja halálát, köztük
árkosi Veress Gábor, az IBUSZ vezérigazgatója és
árkosi Veress Pál egyetemi tanár afiai is. Nyugod-
jék csendesen! Jótetteinek hosszú sora túléli őt s
emlékezni és követni tanít.

Egyházközségünk szétszakítása*

(Hozzászólások.)

I.

Rövid hozzászólás

Az Unitárius Értesítő januári számában olvas-
tam Kelemen Béla gondnok afiának igen érde-
kes fejtegetését arról, hogy „Szabad-e kettészaki-
tani a budapesti egyházközséget?” Ez a kérdés
mintegy másfél évtizede kavargja, nyugtalanítja a
budapesti hívek lelki életét s most már valóban
megérett arra, hogy egyszersmindenkorra lekerül-
jön napirendről. Hivatottabb ember nem is kísé-
relhette volna meg ennek a nagyhorderejű, de lé-
nyegében a háttér félhomályában lappangó problé-
mának a megvilágítását, mint éppen Kelemen Béla,
aki a budapesti eklézsia gondnoka és a Misszióház
Bizottságának is tagja. Tömörebben, világosabban
valóban nem is lehetett volna a kevésbé tájéko-
zott illetékesek és hívek előtt a kérdést minden
vonatkozásában megismertetni. Írásában nem szó-

nokol, az érzelmi szempontokra sem helyez külö-
nösebb súlyt, annál erősebbek, kétségbevonhatat-
lanul bizonyítóbbak a logikus gondolatsorba fog-
lalt érvek, melyekkel feltárja a vallásközönségünk
nagy nyilvánossága előtt, hogy miért foglalt egy-
hangú határozattal a budapesti egyházközség
presbitériuma és közgyűlése állást eklézsiajának
szétdarabolása ellen. Ez a cikk tehát nem Kelemen
Béla egyéni véleménye, hanem a legilletékesebb
tényezők, sőt mondhatjuk azt is, hogy a budapesti
unitáriusok egyöntetű véleményének tömör formá-
ba öntött kifejezője. Nekem tehát, aki ebben a ha-
tározathozatalban magam is résztvettem, ehhez a
cikkhez hozzátennivalóm nincs, annak minden
állítását vallom és minden sorát őszinte meggyő-
ződéssel írom alá. Van ennek a tájékoztatónak
mégis egy olyan rendkívül értékes jellegzetessége,
mely hozzászólásra késztet és mintegy kötelezőleg
arra indít, hogy külön is felhívjam rá a közvéle-
mény figyelmét: a tárgyilagossága. Igaz, hogy
Kelemen Béla, mint gondnok eklézsiaja, mint egy-
házi tanácsos egyetemes egyháza érdekeinek kép-
viseletében beszél, mégis a legteljesebb elismerés
illeti, hogy szószóló hivatásának lelkiismeretes be-
töltése közben sohasem tévedt rá a személyi tekin-
tetek vicinális vágányaira. Annál nagyobb érdem

* Az egyházközségünk létét érintő ezen nagyon
is időszerű kérdéshez időrendi sorrendben az alábbi
észrevételek érkeztek be. Az itt közöltek kivüli újabb
hozzászólásokat jövő számunkban közöljük — hely-
szüke miatt. Szerkesztő.

ez, mert hiszen a multban a váltók ennek a kérdésnek minden állomásán erre voltak irányítva. Világosan kifejezve: **nem tudtuk ezt az életbevágóan lényeges problémát tizenöt év alatt sem megoldani, mert minden terv vitája megrekedt a személyi szempontok holtvágányán.** A hozott határozatok csak ideiglenes jellegű, félmegoldásokig jutottak, mert a tárgyilagosság vonaláról lesiklottak.

Kelemen Béla afia cikkében nem csak érveket ismertet, hanem — és ez nagyon fontos — utat mutat, **megmutatja példaadóan az egyetlen utat, melyen eljuthatunk ennek a nyugtalanító kérdésnek a végleges megoldásához.** Valóban, amikor egy nagymultú egyházközségnek életérdekéről s ezen keresztül anyaszentegyházunk egyetemes célkitűzéseinek kötelező szolgálatáról van szó, **nagy tévedés volna bárki részéről is, tisztán személyi elfogultságból, mellék szempontokra akáresak hivatkozni is.**

Kövessük a megmutatott szép példát, mert — amint a mult szomorú tapasztalatai is intenek — nehéz feladatunkat, mely ennek a bonyolult ügynek a végleges elintézésében mindnyájunkra vár, csak így tudjuk a köz érdekének legmegfelelőbbben, közmegnyugvásra megoldani.

Gyórfy István
presbiter.

II.

„Szabad-e szétszakítani a budapesti egyházközséget?”

Kelemen Béla, a budapesti egyházközség ezidőszerinti vagyonkezelő gondnoka jónak látta fenti címen az „Unitárius Értesítő” 1943. jan. 15-iki számában egy cikket írni.

Szándékát tiszteletben tartva, én jónak látom kapcsolatosan az alábbi megjegyzést tenni:

1. Az ügy már megjárta az egyházalkotmányunkban előírt utakat és minden pro és contra adatával döntésre éretten főhatóságunk előtt fekszik. Főhatóságunk bölcsesége az összes számbavehető szempontok figyelembevételével bizonyára meg fogja találni a helyes megoldás módját. Főleges tehát nyugtalankodni!

2. Helyes, ha a kérdésben cikkírással is egészséges közvéleményt igyekszünk teremteni. Ez azonban csak úgy érhető el, ha a kérdésre vonatkozó összes adatokat és mérlegelendő szempontokat nyilvánosság elé tárjuk. Különben az egyoldalúság hibájába esünk és az ellentéteket nem áthidaljuk, hanem még jobban elmélyítjük.

3. Nem illik gyanúsítani és romboló szándékot tulajdonítani valakinek azért, mert más nézeten van.

4. A cikk írója megbecsült tagja a Misszió Ház Intéző Bizottságának is, mely Anyaszentegyházunkban alkotmányosan végzi kötelességét. Így cikkíró atyánkfiának tudnia kellene, hogy van egy okirat, mely a Misszió Ház épületének haszonélve-

zetét a benne lévő intézményekkel együtt elidegeníthetetlenül Anyaszentegyházunk számára biztosítja. Így tehát az nem egy olyan „idegen tulajdon”, mely, „az alapítók által bármikor, márholnapra elidegeníthető” és így nem „bizonytalan alapokra épített, bizonytalan célokat szolgáló egyházi intézmény”, milyenek cikkíró atyánkfia azt állítja.

5. A cikkírónak, ki jelen volt azon a gyűlésen, melyen a kérdés a Misszió Ház Intéző Bizottságában tárgyalatott s az egyhangú határozathoz maga is hozzájárult, tudnia kellene azt is, hogy a gondolat, ami ellen most hadakozik, hogy t. i. Budapesten a többi felekezetek példájára az óriási területre való tekintettel egy új egyházközség alakíttassék, nem a Misszió Ház Bizottságától, hanem egyházi főhatóságunk alkotmányos véleményező szerveitől indult ki. A Misszió Ház Bizottsága csak azt tette, hogy az alapítóknak az alapító levélben lefektetett szándékát igyekezett törvényes eszközökkel megvédeni a cikkíró szándékával szemben, aki ellentétben azzal a határozattal, amelyet a Misszió Ház Bizottságában ő is magáévá tett, az alapítványt eredeti rendeltetésétől akarta elvonni s a Misszió Ház-at a budapesti egyházközségbe akarta beleolvasztani. Nem kell nagy jogász talentum annak belátására, hogy egy alapítványnak eredeti rendeltetésétől való elvonása annak elvesztését jelentené.

6. Vannak, akik szeretik a budapesti egyházközséget annyira, mint a cikkíró; sokat dolgoztak és áldoztak érte, szellemileg és anyagilag is jól megalapozták azt még mielőtt cikkíró atyánkfia Budapestre került volna, és még sem látják annak megöletését abban, ha Budapesten Isten segítségével mellette még egy új egyházközség alakul. Sőt, nagy szétszórtságunkban az intenzivebb és felelősségteljesebb munka feltételét látják benne ők is, mint főhatóságunk alkotmányos tényezői, akik a tervet felvetették. Az élet parancsának tettek eleget a többi felekezetek is, amikor nemcsak a nagyobb városokban, de a nagyobb falvakban is minél több önálló egyházközségbe igyekeztek hiveiket beszervezni. A kálvintéri református egyházközség nem vált életképtelenné azáltal, hogy rajta kívül Budapesten fokozatosan közel húsz önálló református egyházközség alakult s a kolozsvári farkasutcai sem azáltal, hogy mellette még nyolc önálló egyházközséget szerveztek. Sőt, intenzivebbé és eredményesebbé vált a munka mindkét helyen, minden vonalon. Ezért vannak ma az unitáriusok között is olyan sokan, akik ezt mondják: annak örvidenek, ha nem két, hanem tizenkét unitárius egyházközség lenne Budapesten.

Egyoldalú hangulatkeltés helyett bízzuk különben a dolgot egyházi főhatóságunk bölcsességére, mely előtt az — amint említém — minden pro és contra adatával döntésre éretten fekszik.

Dr. Csiki Gábor
esperes.

Válasz dr. Csiki Gábor megjegyzéseire

Az Unitárius Értesítő január havi számában közölt cikkemmel, minden „nyugtalanodási és hangulatkeltési szándék” nélkül, a közérdeket kívántam szolgálni. Tárgyilagos maradtam, személyeskedés nélkül. A nyilvánosság előtt ismételt nem kívántam e kérdéssel foglalkozni. Előbbi cikkemben az ügy érdemére vonatkozólag mindent elmondottam. És ha mégis szót kérek, teszem ezt azért, mert a Misszió Ház lelkészének fenti megjegyzései helyesbítésre szorulnak, éppen a lényeg tekintetében. Hát, amint éppen ő igen gyakran és előszeretettel mondani szokta: „töltsünk tiszta bort a pohárba”.

Kezdem a töltést a cikkének 4. pontjában közölt megjegyzésével. A Misszió Ház ingatlanának telekkönyvi tulajdonosa a Brit és Külföldi-, valamint az Amerikai Unitárius Társulat. A tulajdonjog telekkönyvileg sem az Unitárius Egyház, sem pedig más természetes vagy jogi személy javára korlátozva nincs. Afelett tehát az említett Társulatok a tulajdonost megillető összes jogokat: eladás, elajándékozás, megterhelés stb. minden korlátozás nélkül gyakorolhatják. Az elidegenítési stb. jogok gyakorlását nem korlátozza az említett szerződés sem, mely a vagyoni jogi kérdés tárgyában létrejött, s amelyre a cikkében is hivatkozás történik. Ebben a többek között arról is szó van, hogy eladás, elidegenítés esetén a befolyó vételár miképpen osztatik meg a tulajdonos Társulatok és az Egyház között. Igaz tehát az, amit a cikkemben írtam, a cikkíró fölényeskedő megjegyzésével szemben is, nevezetesen az, hogy a „Misszió Ház egy idegen tulajdont képező ingatlanra alapított egyházi intézmény, amely ingatlan a tulajdonosok által máról-holnapra elidegeníthető”... Erről a telekkönyvből és az említett szerződésből is bárki — így a cikkező is! — meggyőződhetik.

ad. 5. pont. Hogy az egyházközség megosztásának a kérdése nem a misszióházi bizottságtól ered, igen jól tudom. Ezt sehol nem is állítottam. Ez a kérdés majdnem egyidős a Misszió Ház alapításával. Napirendre került ez már a harmincas évek elején is. Az egyházközség akkori bölcs vezetőségének, keblitanácsának és nem utolsó sorban néhai dr. Tóth György akkori vagyongazdálkodó gondnok előrelátó, megfontolt, erélyes állásfoglalásának köszönhető, hogy a terv akkor sem válhatott valóra.

Igaz az, hogy a misszióházi bizottság a múlt évben foglalkozott a Misszió Ház kérdésével. A gyűlésen tényleg jelen voltam, de ott a budapesti egyházközség kettéosztásának kérdése határozat tárgyát nem képezte. Ha a kérdés ilyen vonatkozásban is határozat tárgyává tétetett volna, mindenestre tiltakoztam volna ellene.

Sem a megjegyzés tárgyává tett cikkemben, sem pedig a Főhatósághoz intézett beadványokban

Misszió Ház és lelkészének és a budapesti egyházközségbe — szó sincs. Igenis a mai tarthatatlan és sok félreértésre alkalmat adó helyzet megszüntetése végett szorgalmaztam és szorgalmazom a Misszió Ház és lelkészének és a budapesti egyházközség viszonyának az egyházközség területén a vallásos és hitélet terén kifejtendő ténykedése tekintetében — szabatos rendezését, szerves bekapcsolását — anélkül azonban, hogy ezáltal „az alapítványt eredeti rendeltetésétől elvonni” akarnám. Hiszen cikkem utolsóelőtti bekezdésében reámutatok arra a nemes és szép missziós munkára, amelyet célul tűztek ki az alapítók is. Olvassa el bárki Parker Marian, az Amerikai Unitárius Társulat titkárának Csiki atyánkfiahoz intézett és Bostonban 1929. május hó 22-én írt levelének 1—4. pontjait, ahol a Misszió Ház feladata szabatosan meghatározást nyert és mindjárt megállapíthatja, hogy a fennebb említett viszony szabályozása nemhogy veszélyeztetné az alapítók célkitűzésének elérését, hanem azt hivatva volna szolgálni. De szolgálná az egyetemes egyházi érdekeket is, mert ezáltal kiküszöbölhetők volnának azok a kellemetlenségek, amelyek sajnos, a múltban is éppen e kérdés rendezetlen volta miatt — előfordultak.

ad. 6. Nem értem, hogy a misszióházi lelkész, úgyszólván mint esperes, ki ellen veszi védelembe azokat az egyházukat szerető férfiakat, akik „sokat dolgoztak és áldoztak érte, szellemileg és anyagiilag is jól megalapozták azt, még mielőtt cikkíró atyánkfia (már mint én) Budapestre került volna”. Hiszen cikkemben éppen arra mutatok rá, hogy „az egyházközséget a nagynevű elődök több, mint 50 éves szorgalmas, önzetlen munkája, áldozatos kötelességteljesítése hívta életre, fejlesztette, biztosította annak fennmaradását és ellenálló képességét bárhonnán jövő áramlatokkal szemben”. Mások érdemeit nem szoktam magam javára nyugtáztatni! A példaadást azonban szerény tehetségemhez képest követni megkísérlem. És elsőrendű kötelességemnek tartom legalább azt, amit az elődök reánk hagytak, jó sáfárként, Isten segítségével megőrizni.

Különben is e kérdésben első sorban véleményét nyilvánítani hivatott törvényes szervek, így az egyházközség keblit tanácsa, valamint annak közgyűlése egyhangú határozattal ellentmondott az egyházközség megosztásának és minden ilyen terv ellen élesen tiltakozott. Sajnos, az alapítók már mind eltávoztak, és azok, akik az egyházközség fejlesztésén az elmúlt évtizedekben sokat dolgoztak — már igen kevesen vannak. Így hát a már hivatkozott egyházközségi szervek mellett csak arra hivatkozom, hogy az egyházkör mindkét felügyelő gondnoka és az egyházközség mindhárom gondnoka határozottan állást foglalnak a megosztási tervvel szemben.

Azt hiszem, mindnyájan szeretnénk, ha egyházközségeink száma szaporodnék. De csak életképes egyházközségek alkotása lehet feladatunk, nem pedig az életképes egyházközség szétszakítá-

sa, csupán az egyházközségek számának növelése, vagy más, nem egészen világos cél érdekében.

A Calvin téri példára való hivatkozásnál nem hallgathatjuk el azonban azt, hogy a budapesti református egyházközségek lélekszáma külön-külön is 5.000—13.000, és az összes egyházközségek egy budapesti egyházmegyét alkotnak egységes vezetés (esperes) alatt. Tehát a szétdarabolás helyett kövessük a szétdarabolás kérdésében azt a sorrendet, amelyet a reformátusok is bizonyára követnek, szaporítsuk a lélekszámot és az anyagi feltételeket teremtsünk meg olyan mértékben, hogy életképes egyházközségek életrehívása biztosítsák. Erre a munkára fogjunk mindnyájan kezét és vállat-vállhoz vetve, szorgalmas munkával teremtsük meg az új egyházközségek feltételeit: a 12.000 unitárius lelket és a szükséges anyagi feltételeket. Ezt a célt kívánta szolgálni megelőző cikkem is.

És végezetül: így állván a dolog, miért kellett a Misszió Ház lelkészének tárgyilagos cikkemre, a fentiek ismeretében az „illik” és „tudnia kellene” oly gyakori használatával olyan fölényes hangú megjegyzésekkel válaszolnia?!

A válaszadást a türelmes olvasóra bízom.

Kelemen Béla.

Templomi ünnepélyek Debrecenben

A debreceni unitárius templomban Ferencz József lelkész minden hónapban ünnepélyt rendez. Az első ünnepélyt január 17-én d. u. tartották s a hívek és érdeklődők megtöltötték a kis templomot. A januári ünnepélyen a budapesti Dávid Ferenc Egylet működött közre. Ferencz József lelkész imája és üdvözlő szavai után dr. báró Dániel Gábor elnök, felügyelő gondnok mondott megnyitót, melyben a régebbi idők egyik nagy világi unitárius vezető emberének Petrichevich Horváth Ferencnek, 1700-ban Apologia Fratrum Unitariorum c. munkáját, tanítását állította követendő példaul hallgatósága elé. Dr. Csiki Gábor esperes: „A vallás szabadság törvénybeiktatása” c. előadásában János Zsigmond és Dávid Ferenc szellemi arcképét rajzolta meg, s munkásságukat ismertette érdeklődő hallgatósága előtt. Papp Évike és Boér Gizi tanulók verseket szavaltak, köztük Mester Lajos presbiter, városi törvényhatósági bizottsági tag: „Fohász” c. szép költeményét.

Az ünnepélyről a két debreceni helyi lapban szép méltatás jelent meg, mely az ünnepélyt s az ott elhangzott gondolatokat a város nagy közönségével is megismertette.

A legközelebbi debreceni templomi ünnepélyen február 21-én délután 5 órakor Szolga Ferenc budapesti vallásitanító lelkész imádkozik, Ferencz József lelkész megnyitót mond, dr. Abrudbányai János kolozsvári teológiai akadémiai dékán tart előadást s szavaltatok egészít ki a műsort. F. J.

A Diák Foto bajtársi szolgálata

Fényképező Leányok és Fiúk! Leventék. Cserkészek. Diákok!

Olvastátok-e néhány héttel ezelőtt egyik budapesti napilapunkban egy bajai hölgy levelét, melyben felhívást intézett a fényképező ifjúsághoz? Azt írta ebben a levélben, hogy nyáron egy kis eldugott székely faluban felvételt készített egy székely családról. A képet azután elküldte a családfőnek, Szilveszter Mózesnek, aki azóta valahol Oroszországban harcol s ott van vele, mint legdrágább ereklye, kis családjának fényképe. „Lehet-e kint harcoló honvédnek nagyobb örömet szerezni, mint ha elküldjük neki családtagjai képét?” — kérdezi a levél írója és felszólítja a magyar fényképező ifjúságot, hogy készítsen minél nagyobb számban ilyen felvételeket.

Nos hát a Diák Foto felszólít benneteket, hogy fényképezőgépeiteket állítsátok be e nemes cél szolgálatába is és fényképezzétek le azoknak a harcoló honvédeknek családtagjait, kik olyan szegények, hogy szakfényképészhez menni nem tudnak, vagy olyan eldugott helyen élnek, ahova szakfényképész nem jut el s ajándékozhatók meg őket 1—1 ilyen képpel, hogy elküldhessék azt messze idegenbe. A bennünket védő hősök, ha elül a harc zaja, elővehetik ezeket, a nekik oly kedves személyeket ábrázoló képeket és az orosz tél dermesztő hidegében is érezhetik néhány pillanatra a családi tűzhely melegét.

Bajtársi Szolgálatunk pályázatot hirdet! Két képet készítsétek minden felvételről. Az egyiket ajándékozhatók oda a harcoló honvéd családjának, a másikat pedig küldjétek be szerkesztőségünkbe. Ez utóbbi hátlapjára írjátok fel a családfő nevét, itthoni címét és táborig postája számát. Aki folyó év novmeber hó 1-ig a legtöbb ilyen képet küldi be, az elnyeri a Diák Foto Bajtársi Serlegét, a helyezett pedig fényképezési szakszükszöket, szakkönyveket kapnak nemes munkájuk jutalmául. Oklevelet minden résztvevő kap. Az okleveleket az iskola igazgatójának, cserkész, vagy leventeparancsnokának küldjük el.

Jó munkát!

Dr. Pataky Ferenc főszerkesztő.

A Konferenciás Tábor TÉLI KONFERENCIÁJA

1943. március hó 20, 21, 25.

(Koháry-u. 4.)

Tárgy:

Unitárius misszió
a történelmi időkben

Hírek

A HAZÁÉRT. Szabó Jenő tengerész gépüzemvezető atyánkfia január 22-én, hadiszolgálatban, tengerész hősi halált halt. Emlékét szeretettel megőrizzük.

Az esperesi vizsgálószerk, a dunatiszamenti egyházközségben, az alábbi időpontokban tartja meg évi, szokásos vizsgálatait: Pestszentlőrincen február 28-án, Dunapatajon március 21-én, Hódmezővásárhelyen, Orosházán és Szegeden április 11-én és az utána következő napokon, Debrecenben május 2-án, Kocsordon május 3—4-én, Dévaványán május 5—6-án, Füzesgyarmaton május 7—9-én, Budapesten május 16-án, Polgárdiban június 3-án. Kívánatos, hogy a vizsgálószerki kiszállásokkal kapcsolatosan a gyülekezetekben ünnepély is tartassék, melynek rendjén megemlékezés történjék az 1568. évi tordai országgyűlés 375. évfordulójáról s arról a munkáról és történelmi nevezetességről, mely minket unitáriusokat ezen évforduló emlékeztetéhez fűz.

ISMÉTELTEN KÉRJÜK előfizetőinket és minden kedves afiát, hogy unitárius vallású, fronton lévő katonáink táborig posta számát lapunk szerkesztőségével közölni szíveskedjenek. Szeretnők, ha sorainkkal minden unitárius honvédet felkereshetnénk.

CSEKKEN ÉS POSTAUTALVÁNYON sokszor érkezik be olyan pénzküldemény egyházközségünk címére, melyen a rendeltetése nincsen feltüntetve. Ezért a könyvelésnél zavarok támadhatnak. Kérjük kedves atyánkfiát, hogy minden beküldött pénz rendeltetését közölni szíveskedjenek. Egyházközségünk csekkszámájának száma 30.400.

RÁDIÓ közvetíti istentiszteletünket a Koháryutcai templomból március hó 7-én d. e. 9 órakor. A szolgálatot Szolga Ferenc vallásitanító lelkész végzi.

Rádió közvetítette istentiszteletünket a Koháryutcai templomból február hó 14-én. A szolgálatot Szent-Iványi Sándor vezető lelkész végezte.

Helyreigazítás. Mult havi számunkból kimaradt, hogy a január 10-i közgyűlés eredményes és önzetlen munkássága elismeréseként, tiszteletbeli kebli tanácsossá választotta Kisgyörgy Sándor törvényszéki bíró afiát. Midőn készséggel teszünk eleget a hiány pótlásának tb. presbiter afiát szeretettel köszöntjük és további munkájára Isten áldását kérjük.

Kisgyörgy Béla főmérnök, kebli tanácsos afiát egyházközségünk Kébli Tanácsa, január 2-án tartott ülésén, az adóügyek előadóává kérte fel, néhai László János afia utódként. Munkásságára a mi egy Istenünk áldását kérjük.

Botár Imre tanár, kebli tanácsos afiát egyházközségünk Kébli Tanácsa, január 8-án tartott ülésén a Könyvtár és Iratmisszió Bizottság elnökévé kérte fel, néhai dr. Zsakó Andor utódként. Ez alkalomból szeretettel köszöntjük és munkásságára Isten áldását kérjük.

Pálfi Károly abrudbányai lelkészt hívták meg a hívek Ürmös község lelki vezetőjéül, a Brassóba eltávozott Fekete Lajos utódjául. Szeretettel üdvözöljük.

Fekete Lajos ürmösi lelkészt hívták meg a brassói hívek Kovács Lajos esperes utódként. Állását a mult hetekben foglalta el. Értékes, jó munkás, kiváló prédikátor és író személyében méltó utód folytatja elődje magvetését. Szeretettel üdvözöljük.

Anyakönyvi bejegyzések január hó 1-től, február hó 10-ig. Kereszteltük: Péntek Sándor és Adorjáni Juliánna unitáriusok — Margit, Piroska. — Vass Miklós és Német Eszter unitáriusok — Miklós. — Gyerő Dávid és Barát Margit unitáriusok — Csaba, István. — Fülöp Elek és Kövér Róza unitáriusok — Magda. — Rétyi Miklós és Zsigmond Erzsébet unitáriusok (Kecskemét) — Ibolya. — Csészár Lajos és Sárdi Mária unitáriusok — Margit. — Dr. Szén Ernő unitárius és Babits Elvira r. kat. — András. — Szilágyi András unitárius és Lóránt Gizella r. kat. — Sándor. — Törökfalvi Gyula r. kat. és köröspataki Kiss Laura unitárius — Sarolta, Irén, Margit — nevű gyermekét. A mi egy Istenünk áldása legyen a szülőkön és az újszülötteken.

Házasságot kötöttek: Mátyás Dénes gyári munkás r. kat. és Varga Zsuzsanna unitárius. A mi egy Istenünk áldása legyen rajtuk.

Temettük: Jakab Jenő asztalos segéd 20, — dr. Barabássy István ny. kúriai bíró 63, — Demeter Mózes (Somlósöllös) 2 — éves atyánkfiát. A mi egy Istenünk adjon csendes pihenést az elköltözötteknek, vigasztalódást az itt maradottaknak. Emléküket szeretettel őrizzük.

Koszorúmegváltás címen özv. Pantrásovich Imréné — Bölöni Vilmos lelkész temetése alkalomból — 10 pengőt egyházközségünk pénztárába, jótékony alapra befizetett.

A Dávid Ferenc Egylet rendezésében a néhai Boros György volt püspök emlékére tartandó ünnep — az előadó kérésére — később közlendő időben fog megtartatni. A közgyűlést azonban február 19-én d. u. 5 órakor a Misszióház gyülekezeti termében megtartjuk.

Felkérés. Volt osztálytársaimat, akik Székelykeresztúron, az Unitárius Gimnáziumban, az 1932—33. iskolai évben — velem együtt — végeztek, szeretettel kérem, hogy címüket velem közölni szíveskedjenek. Szolga Ferenc unitárius lelkész, Budapest, V., Koháry-u. 4.

Tiszaigaron, március hó 7-én d. u. 4 órakor úrvacsoraosztással egybekötött istentiszteletet tartunk. A szolgálatot Ferencz József lelkész végzi.

Kérjük azon kedves atyánkfiait, kiknek kórházainkban fronton megsebesült, unitárius vallású rokona, vagy ismerőse van, hogy szerkesztőségünkkel közölni szíveskedjenek sebesült atyánfiai kórházi címét. Lelkészeink fel szeretnék keresni őket, hogy a nehéz napokban vigaszt nyujthassanak.

A Budapesti Dávid Ferenc Egylet 1943. február 19-én, pénteken d. u. 5 órakor a Misszió Ház gyülekezeti termében, IX., Högyes-u. 3. sz. alatt évi rendes közgyűlést tart, a kiküldött meghívó szerinti tárgysorozattal.

Lelkeszi Nyugdíjalapra az alábbi szíves adományok folytak be január hó folyamán: Borsos Zoltánné 20 P., Tóth Sándor (Aszód) 100 P., Hackler Artur 4 P., Székely Ferenc 2 P., Klein Géza 10 P., Valentin Józsefné 1 P., Robonyi Piroska 3 P., dr. Surányi Ede 10 P., Ujvári László 1.50 P., Zsigmond pénztáros. Isten áldása legyen az adakozókon.

Az Unitárius Nőszövetség hálásan köszöni és ezúton nyugtázza a karácsonyi akciója részére küldött ruhaneműeket, természetbeni adományokat, valamint műsoros estünkön felállított büffénk részére felajánlott élelmiszereket. Papírhiány miatt nem áll módunkban felsorolni valamennyi nemeslelkű adakozót, oly sokan voltak, akik megértő támogatásukkal lehetővé tették szegényeink megsegítését. A melegszívű gyermekeknek köszönjük a játékokat, melyeket oly szívesen hoztak és juttattak szegénysorsú testvéreiknek. A segélyezésre begyűlt összes adomány: 2.982 P 61 fillér, a karácsonyi vásár és műsor-jövedelme 647 P. 75 fillér. Az alábbiakban nyugtázzuk a befolyt szíves pénzadományokat: dr. Surányi Ede 50.— P., dr. Matolay Györgyné 30.— P., dr. v. Fábry Dániel, dr. Szász Anna, Ranzenhoffer Hugó és Henrik, v. Kozma Ferenc, dr. Matolay Györgyné, v. dr. Szinte János, Havas Jenőné, dr. Halász János 20—20.— P., dr. Benczedy László, Magyar Prot. Nők Szövet-

sege, Ferenc Ignácné, dr. Veress Pálné, Klein Géza-né, Gyarmathy Istvánné, Keszler Béláné, Rédi-ger Károly, Várady Kálmánné, dr. Kálnoki Kiss Jenő, dr. Gál Jenő, Elekes Endre, özv. Ráduly Jánosné, dr. Simándy Tamás, dr. Merész Károlyné, v. Gidó Béláné 10—10.— P., Fodor Béla 7.— P., Fodor Árpád, Hollósy Filep Piroska, Sándor Livia, Kisgyörgy Sándor, özv. Kálnoki Kiss Jenőné 5—5 P., özv. Sámly Lászlóné, Ujváry László 2—2.— P., Weisz Sándor és Fazakas Julianna 1—1.— P. özv. Schey Ernőné és családja 30 P., Engel Györgyné 26 P., Pataky Ferencné 25 P., Ujvári László 22 P., Fábry Ede, dr. Schiffer Ernőné, Simon Mihály Pál, Fonó Ernőné, Havas Jenőné, Kelemen Béla, Matolay Györgyné, Pártos Vera, Gross Sándorné, kökösi Sigmund Sándor, Schwimmer Imréné, Bauer Imréné és férje, IBUSZ RT., Drexler Istvánné, Abrudbányai Zoltán, Feleki Zoltán 20—20 P., v. Vadady Albertné 19 P., Szent-Iványi Sándor, Bencze Béláné, Kelemen Sándor, Dániel Áronné, Ferenczy Istvánné 15—15 P., Hé-derváry Hugóné, Schenker Miklós, Király Ernőné, Török Ferenc, Székely Béla, Szilágyi Tiborné, Klopfer Sándorné, ifj. Csizmadia Ferenc, v. Ferenci Mártonné, Anonymus, Máté nyomda, Irsai Ervinné, v. Lázár János, Simándy Tamás, kálnoki Kiss Jenő, Gál Jenő, Elekes Endre, özv. Ráduly Jánosné, Tompa Lily, v. Márk Ferenc, Perezel nővérek, Táborossy Jánosné, Székely Éva, Barabás Istvánné, Orbán Nagy Józsefné, özv. Bokross Józsefné, Pákey Lajos, Józán Miklósné, özv. Tóth Károlyné, Dimény Mózesné, özv. Andrásovics Imréné, Györffy István, Sütő Nagy Lászlóné, Boross Sándor, Péterffy Júlia, Kereső József, Előd István, Józán Dezső, Kiss Pálné, Szent-Iványi Sándorné, v. Gyulay Tibor 10—10 P., Fodor Béla, Raffai 7—7 P., Albert Jánosné, Máté Lajos, Kádár Ferenc 6—6 P., Pártos Zsigmond, Péterffy Anna, Albert Jánosné, özv. Polgár Lipótné, Polgár Margit, özv. kálnoki Kiss Jenőné, Kisgyörgy Sándor, Kereki Gábor, Gálszécs Emilné, Fekete Zoltán, László János, Ferenc Józsefné, Koltai Benőné, Borbás Irma, Botár Imre, Kisgyörgy Áron, ajtai Kovács József, Fodor László, Felszeghy Sándor, Lőrincz Dénes, Turmezey László, Bartha Lajosné, Molesányi Gyuláné, Miki Lajos, Szentgyörgyi Ferenc, Kovács Kálmánné, Rend Aurél, Mihály Rudolfné, Tonsch Róbertné, Hegedüs Szilárdné, Majoros Mihály, Gróf Miklósné, Gergely Ilona, Tófalvay Domokos, besenyői Besenyői Zsigmond, Krámer Józsefné, Lőrincz Pál 5—5 P.

Istentiszteleti sorrend március hónapban:

H O L	Melyik napon	Mely órában	Szolgálatot végzi
A) Templomokban:			
V., Koháry-utca 4. . . .			
Rendes istentisztelet	R 7	d. e. 9	Szolga Ferenc
" "	14, 21	" "	Barabás István
" "	15	" "	Kereki Gábor
" "	28	" "	Szent-Iványi S.
Ifjúsági istentisztelet	7, 14, 28	" "	Kereki Gábor
" "	21	" "	Szent-Iványi S.
A Misszió Ház temp'o- mában (IX. Högyes E.-u. 3.)	7, 14, 15	d. e. 10	dr. Csiki Gábor
" "	21, 28	d. u. 6	dr. Csiki Gábor
B) Körzetekben:			
Máv telepi prot. imaház	7	d. u. 4	Barabás István
" "	21	" "	Kereki Gábor
C) Vidék:			
Dunapataj	14, 15, 21	d. e. 10 és	Szolga Ferenc
Unitárius templom		d. u. 3	
Debrecen			
Unitárius templom	7	d. e. 10	Ferencz József
" "	14	d. u. 5	Ferencz József
" "	15	d. e. 10	Szent-Iványi S.
Tiszaigar	7	d. u. 4	Ferencz József

Az aláhúzott napokon úrvaesora osztás.

Szabédi László

szerkesztésében jelenik meg a fiatal erdélyi írók folyóirata a

TERMÉS

Ára egész évre 15 pengő

MEGRENDELHETŐ
A SZERKESZTŐSÉG
ÚTJÁN.

MEGJELENT

Szent-Iványi Sándor

Magasságok felé

c í m ű k ö n y v e.

Történetek az unitárius életből.

Kapható a lelkeszi hivatalban
Koháry-utca 4. — Ára 4.50 P.

Megjelent

Józan Miklós:

„ARATÁS“

c. könyve

Ára: Fűzve 10.—, kötve 15.— pengő

UNITÁRIUS ÉRTESÍTŐ

Felelős szerkesztő és kiadó:
Szent-Iványi Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, V., Koháry-utca 4. Telefon 317-529.
Csekk számlaszám: 30.400.

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj egy évre 5.— P.

A lap tulajdonosa a Budapesti Unitárius Egyházközség
A lap elfogadása előfizetésre kötelez.

Utánaküldés kizárva!

Uj cím: